

КРИТИКА І БІБЛІОГРАФІЯ

Рецензія на колективну монографію

(Теорія і практика грошового обігу та банківської справи в умовах глобальної фінансової нестабільності : моногр. / О. В. Дзюблюк, В. В. Корнєєв, В. І. Міщенко та ін. ; за ред. д.е.н., проф. О. В. Дзюблюка. – Тернопіль : ФОП Осадца Ю. В., 2017. – 298 с.)

Фінансова та економічна криза зумовила низку проблем в економіці України, в зв'язку з чим реалізація впливу держави на економічні процеси сьогодні набуває особливого значення. Важливою складовою державного регулювання економічних процесів є грошово-кредитне регулювання. Актуальність розгляду особливостей грошового обігу зумовлена посиленням ролі та значимості монетарного регулювання у процесі досягнення цілей економічного зростання і стабільності національної валюти, підвищенням рівня життя населення як в розвинутих країнах, так і в країнах з перехідною економікою і тих, що розвиваються. Ефективне грошово-кредитне регулювання сприяє забезпеченню стабільності функціонування банківської системи і розвитку фінансового ринку загалом, що веде до насичення галузей економіки необхідними грошовими ресурсами.

Актуальність теми монографії підтверджується важливістю дослідження банківської системи та ролі центрального банку у регулюванні економічних процесів за допомогою монетарних інструментів, що спрямовуються на реформування банківського сектора і стимулювання його кредитної активності у напрямку обслуговування суб'єктів підприємницької діяльності. В умовах кризових явищ в економіці України, організаційних, управлінських та структурних дисбалансів у функціонуванні вітчизняної банківської системи особливої актуальності набувають питання розробки наукових засад формування та реалізації ефективної грошово-кредитної та контрольної-наглядової політики Національного банку.

Незважаючи на наявність значної кількості наукових праць, присвячених висвітленню окремих теоретичних і практичних аспектів грошового обігу та грошово-кредитного регулювання в частині забезпечення ефективності функціонування банківської системи України, автори рецензованої монографії зосередили свою увагу не лише на основних як теоретичних, так і практичних аспектах грошово-кредитного регулювання, а й на застосуванні адекватних заходів антикризового регулювання, врахування світового досвіду управління банківською системою та напрямків адаптації до вітчизняних реалій.

Досліджуючи визначену проблематику, авторський колектив використав комплексний, системний та проблемно-тематичні підходи, що дали змогу поєднати у вирішенні поставлених завдань теоретичні розробки та реальну практику їх втілення.

У монографії узагальнено особливості вітчизняної практики грошового обігу та банківської справи в умовах глобальної нестабільності, проаналізовано напрямки підвищення ефективності функціонування банківської системи України. Відмінною

особливістю монографії є її практичний акцент на висвітленні таких актуальних питань, як: розгляд підвищення дієвості грошово-кредитного регулювання, вдосконалення системи антикризового управління та регулювання банківського сектору, вдосконалення готівкового обігу.

Монографія ґрунтовно розкриває проблеми розвитку банківської системи України та основні причини розгортання кризових явищ у банківському секторі, а також напрями вдосконалення монетарної політики для активізації економічного зростання та вирішення ряду проблем банківської системи. Саме комплексний розгляд особливостей діяльності центрального банку та його грошово-кредитної політики визначає значимість сформульованих авторами пропозицій щодо покращення діяльності центрального банку ефективно впливати на господарську активність, контролювати діяльність банківських інститутів, домагатися стабілізації грошового обігу та банківської системи.

Особливу увагу приділено фінансовій стійкості комерційних банків в контексті нових викликів глобальної та національної економіко-політичної кон'юнктури, зокрема проаналізовано основні загрози фінансовій стійкості банківської системи, які пов'язані із політичною нестабільністю, економічними дисбалансами та інтеграційними процесами України. Авторами запропоновано механізми підвищення рівня фінансової стійкості вітчизняної системи через застосування комплексу новітніх інструментів грошово-кредитної та контрольної-наглядової політики Національного банку України в частині управління ліквідністю, рефінансування, розвитку інституту кураторства, стрес-тестування тощо.

Не менш важливими є думки авторів щодо побудови системи антикризового управління банківською системою, яка ґрунтується на світовому досвіді антикризового управління. Вагоме місце відведено аналізу антикризової політики в банківських системах Сполучених Штатів Америки та Європейського Союзу та визначено основні напрямки його адаптації до вітчизняних реалій. Окрім цього, акцент зроблено на удосконаленні інфраструктури банківської системи України шляхом створення банків розвитку та розширення функціонально-операційних можливостей діяльності банків з державною участю.

Водночас певні дискусійні аспекти викликають порушені авторами питання щодо вибору режиму валютного таргетування як напрямку макроекономічної стабілізації, запровадження механізмів монетарного стимулювання інвестиційної діяльності, напрямків регулювання регуляторних функцій Національного банку України. Особливу увагу при розгляді цих питань необхідно було б приділити, з одного боку, виокремленню і відмежуванню функціонально-управлінської ролі Національного банку України від обов'язків та заходів інших державних органів, а з іншого – окресленню векторів взаємодії Національного банку України та Уряду в контексті створення умов і стимулів для відновлення економічного зростання нашої держави.

Однак, на наш погляд, дискусійні моменти рецензованої праці стануть стимулом для формулювання нових наукових поглядів, розробки нових науково-практичних рекомендацій у сфері теорії і практики грошового обігу та управління банківською справою, грошово-кредитного регулювання не лише для авторського колективу монографії, але для всіх її читачів.

Загалом представлена колективна монографія професорсько-викладацького складу

кафедри банківської справи за редакцією д.е.н., професора Олександра Валерійовича Дзюблюка на тему «Теорія і практика грошового обігу та банківської справи в умовах глобальної фінансової нестабільності» є актуальною та ґрунтовною науковою роботою, що спирається на глибокі теоретичні розробки, комплексний аналіз та узагальнення вітчизняного й зарубіжного досвіду з питань забезпечення ефективності функціонування банківської системи та дієвості сучасної системи регулювання банківського сектору в період кризових явищ в національній економіці. Саме в цьому, на наш погляд, полягає теоретична і практична цінність цієї праці. Монографічне дослідження становить значний науковий та практичний інтерес, є корисним для фахівців економіки та фінансів, науково-педагогічного складу вищих навчальних закладів, студентів, аспірантів і практичних працівників банківських та фінансових установ.

Доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри фінансів і кредиту
Чернівецького національного університету
імені Юрія Федьковича

П. О. Нікіфоров